

Λάζαρος Απέκης Παιδεία - Ασφαλιστικό αγώνας κοινός

Με την νέα εκπαιδευτική χρονιά ξεκίνησαν οι κινητοποιήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας. Πρωτοστατούν οι μαθητές και οι φοιτητές και ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

Με τις κινητοποιήσεις αυτές εκφράζεται η αντίθεση των ενεργών εκπαιδευτικών, των μαθητών και των φοιτητών στην πολιτική που οδηγεί την εκπαίδευση στην υποβάθμιση, στην εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίηση, τους εκπαιδευτικούς στην απαξίωση της θέσης και του ρόλου τους με τις απαράδεκτα χαμηλές αμοιβές και τη διεύρυνση των ελαστικών σχέσεων εργασίας. Εκφράζεται η αντίθεση στην πολιτική που επιβάλλει στους μαθητές ένα απαξιωμένο λύκειο και ένα απάνθρωπο και αντιεκπαιδευτικό σύστημα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, το οποίο συνθλίβει την δημιουργική και κριτική σκέψη επιβάλλοντας την παπαγαλία και την στερεότυπη, φροντιστηριακού τύπου, «προετοιμασία». Εκφράζεται η αντίθεση στην πολιτική που επιβάλλει στους φοιτητές ένα απαράδεκτο παρόν, με σπουδές και τίτλους που υποβαθμίζονται και ιδιωτικοποιούνται και ένα ζοφερό μέλλον, με ανεργία και ακυρωμένα συλλογικά επαγγελματικά δικαιώματα.

Το πανεπιστημιακό κίνημα, σε συντονισμό με το κίνημα παιδείας, ευρύτερα πέτυχε να κάνει την παιδεία θέμα

της κεντρικής πολιτικής και να αποτρέψει την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, την οποία σχεδίαζε η κυβέρνηση, σε σύμπνοια με την ηγεσία της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Αναθεώρηση που έχει στόχο την κατάργηση της δωρεάν δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης και τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Πέτυχε επίσης με τον αγώνα και τον λόγο του να απονομιμοποιήσει στη συνείδηση της πανεπιστημιακής κοινότητας και της κοινωνίας τη «μεταρρύθμιση» της ανώτατης εκπαίδευσης που προωθεί η κυβέρνηση με τα νομοθετήματα που επιβάλλει.

Αυτός ο αγώνας συνέβαλε στην αποκάλυψη και απονομιμοποίηση και άλλων «μεταρρυθμίσεων» με τις οποίες η κυβέρνηση επιχειρεί να ακυρώσει θεμελιώδεις κοινωνικές κατακτήσεις και δικαιώματα των εργαζομένων, στην υγεία, στη δημόσια λειτουργία συνολικά –επικοινωνίες, ενέργεια– στο ασφαλιστικό και στις συλλογικές και ατομικές πολιτικές ελευθερίες.

Η νέα ακαδημαϊκή χρονιά άρχισε με την εφαρμογή της οδηγίας 36/2005 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κυβέρνηση, παραβιάζοντας το Σύνταγμα, αντί να υπερασπιστεί το δημόσιο πανεπιστημιακό σύστημα της χώρας, δηλώνει ότι θα εφαρμόσει αυτή την οδηγία επιδιώκοντας έτσι να επι-

βάλει τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια» και χωρίς την αναθεώρηση του άρθρου 16!

Η νέα ακαδημαϊκή χρονιά άρχισε με μειωμένη χρηματοδότηση για την παιδεία, με την υποχρηματοδότηση των Πανεπιστημίων ως μέσο για την επιβολή της κυβερνητικής πολιτικής. Μια πολιτική που στερεί τα Πανεπιστήμια από τους πόρους και τα μέσα –για τη διδασκαλία και την έρευνα– με τα οποία θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στον κοινωνικό τους ρόλο και υποβαθμίζει οικονομικά και θεσμικά τους πανεπιστημιακούς δασκάλους, αγνοώντας τις διεκδικήσεις τους.

Η νέα ακαδημαϊκή χρονιά άρχισε με απόπειρες εφαρμογής του νέου νόμου «πλαίσιο», τον οποίο η συντριπτική πλειοψηφία της πανεπιστημιακής κοινότητας έχει απορρίψει και ζητά την απόσυρσή του, λόγω των δραματικών συνεπειών που θα έχει στη λειτουργία του Πανεπιστημίου.

Αυτό όμως που κυριαρχεί στις πολιτικές εξελίξεις αυτής της περιόδου είναι το ασφαλιστικό. Η πολιτική που, αφού επί δεκαετίες καταλήστευε τους πόρους των ταμείων και επέβαλε νόμους που συρρικνώνουν τα ασφαλιστικά δικαιώματα, σήμερα επιδιώκει να επιβάλει ένα καθεστώς που ολοκληρώνει αυτή την επίθεση.

Οι εξελίξεις αυτές πρέπει να αποτραπούν. Γι' αυτό η πανεπιστημιακή κοινότητα εκφράζει και πάλι την αποφασιστικότητα της. Το κίνημα της παιδείας πρέπει να συναντήσει τον αγώνα όλων των εργαζομένων και των νέων για το δικαίωμα στην εργασία και στην κοινωνική ασφάλιση.

Η οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 36/2005 και οι συνέπειές της

Η πολιτική που ακολούθησαν οι κυβερνήσεις τις τελευταίες δεκαετίες επέτρεψε να αναπτυχθεί αυτό το «εμπόριο ελπίδας», στο οποίο κατέφυγαν μερικές χιλιάδες νέοι. Επέτρεψαν τη λειτουργία Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών σαν ανεξέλεγκτες εμπορικές επιχειρήσεις που παρέχουν «υπηρεσίες εκπαίδευσης». Ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες (προηγείται η Μ. Βρετανία και ακολουθούν η Γαλλία και η Γερμανία) έχουν αναπτύξει μια πολύ κερδοφόρα εμπορική δραστηριότητα εξάγοντας «υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» ή ενοικιάζοντας τους τίτλους τους σε επιχειρήσεις χωρών όπως η δική μας. Οι χώρες αυτές, με την ισχύ που διαθέτουν, επιβάλλουν στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την υιοθέτηση μέτρων για την προστασία και την «απελευθέρωση» αυτής της «αγοράς υπηρεσιών». Τέτοιο μέτρο είναι η οδηγία 36 του 2005, η οποία, με την ισοπεδωτική αναγνώριση ισότιμων επαγγελματικών δικαιωμάτων στους κατόχους τίτλων τριτοβάθμιας διάρκειας των διαφόρων Κέντρων και παραρτημάτων με αυτά των πτυχιούχων τετραετών ή πενταετών σπουδών των ελληνικών πανεπιστημίων, κατεδαφίζει το δημόσιο πανεπιστημιακό σύστημα και επιβάλλει τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια».

Θα πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 16 του Συντάγματος, το οποίο ισχύει χάρη στους αγώνες του κινήματος παιδείας και ενάντια στην πολιτική της κυβέρνησης, και να κλείσουν αυτές οι

επιχειρήσεις, να απαγορευτεί η λειτουργία τους.

Έτσι θα σταματήσει η διόγκωση του κοινωνικού προβλήματος με τους αποφοίτους αυτών των επιχειρήσεων. Βέβαια, η κυβέρνηση πρέπει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με τους ήδη υπάρχοντες. Δεν είναι όμως δυνατό να χρησιμοποιηθεί αυτό το κοινωνικό πρόβλημα ως πρόσχημα για την κατεδάφιση του δημόσιου πανεπιστημιακού συστήματος.

Η επιθετική πολιτική κατά του δημόσιου πανεπιστημιακού συστήματος (ενάντια στη δημόσια λειτουργία ευρύτερα).

Για να παραδοθεί η δημόσια ανώτατη εκπαίδευση (και κάθε δημόσια λειτουργία) στην αγορά και να επιβληθεί η ιδιωτικοποίηση, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Διεθνούς Τράπεζας, του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρησιμοποιούνται πολλαπλά μέσα:

- Η δυσφήμιση του δημόσιου πανεπιστημίου και του έργου που επιτελεί (όπως και κάθε δημόσιας λειτουργίας) μέχρι να απαξιωθεί και να ξεφτίσει στη συνείδηση της κοινωνίας, ώστε να φαίνεται η ιδιωτικοποίηση σαν κάποια λύση συζητήσιμη στην αρχή και αποδεκτή στη συνέχεια.
- Η συστηματική υποχρηματοδότηση και η χρηματοδότηση υπό όρους πλήρους πολιτικής υποταγής στην λεγόμενη «μεταρρύθμιση» της κυβέρνησης. Η οποία ωθεί τα δημόσια πανεπιστήμια, μπροστά στον απειλούμενο οικονομικό μαρασμό τους,

να επιλέξουν την εμπορευματοποίηση και ιδιωτικοποίηση των λειτουργιών τους και να ενταχθούν στον ανταγωνισμό της αγοράς, τις τετραετείς συμβάσεις και τους μανάτζερ, την κατάταξη που επιβάλλει το «σύστημα διασφάλισης της ποιότητας». Έχουμε ήδη την παροχή «υπηρεσιών έρευνας» στον κάθε χρηματοδότη ή χορηγό και τα μεταπτυχιακά με δίδακτρα που εγκαθιστούν το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο, μεταλλάσσοντας τον δημόσιο χαρακτήρα και τον κοινωνικό του ρόλο. Με το νέο νόμο επιδιώκεται η παραπέρα μετάλλαξη από το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο στο πανεπιστήμιο επιχείρηση! Είναι αυτό για το οποίο εξεγείρονται φοιτητές και πανεπιστημιακοί σήμερα στη Γαλλία.

- Η απαξίωση και υποβάθμιση του ρόλου και της θέσης των πανεπιστημιακών δασκάλων (όπως και συνολικά των εκπαιδευτικών και των εργαζομένων στη δημόσια λειτουργία). Μια πολιτική που ασκείται με τους χαμηλούς μισθούς και τις συντάξεις και το καθεστώς του πολυαπασχολούμενου. (Για τους πανεπιστημιακούς όχι μόνο δεν αποτελεί ασυμβίβαστο, αλλά επιτρέπεται να ασκούν παράλληλα ελεύθερο επάγγελμα και να θεωρούνται πλήρους απασχόλησης!). Η ίδια πολιτική ωθεί τα πανεπιστήμια να προσλαμβάνουν συμβασιούχους διδάσκοντες. (Σήμερα, ο ένας στους τέσσερις διδάσκοντες στα πανεπιστήμια είναι

συμβασιούχος βάσει του ΠΔ 407/80, δηλαδή εποχικός). Η κατάσταση αυτή ωθεί κάποιους πανεπιστημιακούς σε παράλληλη δραστηριότητα (άσκηση επαγγέλματος) ή «αξιοποίηση» του ρόλου τους (δίδακτρα στα μεταπτυχιακά, επιχειρηματική «ερευνητική» δραστηριότητα).

- Η θεσμική υποβάθμιση-απαξίωση των πανεπιστημιακών σπουδών και των τίτλων με τις ρυθμίσεις των Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., «Σύστημα διασφάλισης της ποιότητας»-(πιστωτικές μονάδες), «παράρτημα διπλώματος», Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας (Σ.Α.Ε.Ι.), οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 36/2005 και αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος. Με αυτό το πλέγμα νομοθετημάτων επιβάλλεται, με την ισοπεδωτική ισοτίμηση, η κατεδάφιση του δημόσιου πανεπιστημιακού συστήματος, η κατάργηση της δημόσιας δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης (και συνολικά της παιδείας), η ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση για την «ελεύθερη αγορά υπηρεσιών εκπαίδευσης» και τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια».

Η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να ολοκληρώσει την αντιδραστική αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης με το νομοσχέδιο για την «έρευνα και την τεχνολογία», που μέσα στο καλοκαίρι συζητήθηκε σε επίπεδο επιτροπών στη Βουλή και επίκειται η ψήφισή του στην ολομέλεια, και το προσχέδιο νόμου για τις «μεταπτυχιακές σπουδές», που

έδωσε στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας για το γνωστό «διάλογο» (Βερέμης, πρόθυμοι και Σια) πριν την ψήφισή του.

Η πολιτική που εκφράζουν αυτά τα νομοσχέδια, που είναι σύμφωνα με την κυβέρνηση, η «εθνική πολιτική για την έρευνα και τα μεταπτυχιακά», δεν εξασφαλίζει στα πανεπιστήμια τις προϋποθέσεις για να αναπτύσσουν αυτοτελώς την ερευνητική τους δραστηριότητα και τις μεταπτυχιακές σπουδές. Δηλαδή, ουσιαστικά, στερεί από τα πανεπιστήμια αυτές τις δύο θεμελιώδεις λειτουργίες. Και αυτό γιατί, όπως εκφράστηκε και στον πρόσφατο νέο νόμο-«πλαίσιο», η κυβέρνηση δεν αντιλαμβάνεται το πανεπιστήμιο ως ένα ίδρυμα αυτοδιοικούμενο, όπου αναπτύσσεται η διδασκαλία και η έρευνα μέσα σε πλαίσιο ελευθερίας και δημοκρατικής λειτουργίας, αλλά σαν ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο που τιμωρεί φοιτητές και πανεπιστημιακούς που αντιστέκονται, υπό πλήρη πολιτικό έλεγχο, χωρίς αυτοδύναμη έρευνα και το οποίο θα λειτουργεί σαν ιδιωτική επιχείρηση.

Οι πανεπιστημιακοί, σε συντονισμό με τους φοιτητές και το κίνημα παιδείας ευρύτερα, που απέτρεψε την αναθεώρηση του άρθρου 16 και συνέβαλε στην αποτροπή της συνολικής αντιδραστικής αναθεώρησης του Συντάγματος, θα αγωνιστούμε να αποτρέψουμε την υποβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης, την εμπορευματοποίηση και ιδιωτικοποίησή της και τη μετατροπή της έρευνας σε επιχειρηματική δραστηριότητα έξω και μέσα στα Πανεπιστήμια προς όφελος των ιδιωτικών συμφερόντων.

Διεκδικούμε Δημόσιο Πανεπιστήμιο που αναπτύσσει σε καθεστώς ελευθερίας και δημοκρατίας αυτοδύναμα τις θεμελιώδεις δραστηριότητές του: τη διδασκαλία και την έρευνα προς όφελος της κοινωνίας συνολικά και όχι σύμφωνα με τις επιταγές της αγοράς και των επιχειρήσεων. Αυτή την ελευθερία και την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών που διασφαλίζει το πανεπιστημιακό άσυλο.

Γι' αυτό υπερασπιζόμαστε το πανεπιστημιακό άσυλο ενάντια στην πολιτική της κυβέρνησης που επιδιώκει με το νέο νόμο να το ακυρώσει. Μια πολιτική που ωθεί κάποιες πρόθυμες διοικήσεις να επιχειρούν δοκιμαστικά την αναστολή του για ένα διάστημα ή να αναθέσουν τη φύλαξη των πανεπιστημίων σε ιδιωτικές εταιρείες ασφάλειας.

Γι' αυτό διεκδικούμε τη χρηματοδότηση της βασικής έρευνας που αποτελεί προϋπόθεση για τη λειτουργία του Πανεπιστημίου, αξιοπρεπείς αποδοχές και αποκλειστική απασχόληση για τους πανεπιστημιακούς.

Γι' αυτό διεκδικούμε από την πολιτεία να εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις σε χρηματοδότηση, προσωπικό και θεσμούς—δηλαδή να εφαρμόζει ακριβώς το άρθρο 16 του Συντάγματος—ώστε το Δημόσιο Πανεπιστήμιο να μπορεί να ανταποκρίνεται στον κοινωνικό του ρόλο.

Συνεχίζουμε τον αγώνα για να αποσυρθεί ο νέος νόμος—«πλαίσιο» και η συνολική αναδιάρθρωση που νομοθέτησε η κυβέρνηση, την οποία έχει απορρί-

ψει το πανεπιστημιακό κίνημα, αλλά και τα επικείμενα νομοσχέδια για τη έρευνα και τα μεταπτυχιακά. Ενάντια στην αντιδραστική αναδιάρθρωση της «Διαδικασίας Μπολόνια» και του «Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας».

Οι κινητοποιήσεις μαθητών, φοιτητών και εκπαιδευτικών στη Γαλλία για τους ίδιους στόχους και οι αντιδράσεις σε άλλες χώρες για τις συνέπειες αυτής της πολιτικής συνιστούν τις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ευρύτερου πανευρωπαϊκού μετώπου για την υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν παιδείας αλλά και των άλλων κοινωνικών κατακτήσεων που πλήττονται.

Η κυβέρνηση, διεκπεραιώνοντας την πιο επιθετική πολιτική του άγριου καπιταλισμού που ηγεμονεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παγκόσμια, επιχειρεί να ακυρώσει θεμελιώδεις κατακτήσεις της κοινωνίας και των εργαζομένων, όπως η δημόσια παιδεία, η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση, τα πολιτικά δικαιώματα.

Στη σημερινή συγκυρία, αυτό που φοβάται η κυβέρνηση είναι η συμπίεση του κινήματος παιδείας με τις κινητοποιήσεις του συνόλου των εργαζομένων για να αποτραπεί η κατεδάφιση του ασφαλιστικού συστήματος.

Αυτό πρέπει να γίνει!

Το κίνημα της παιδείας έδειξε ότι, αν και ο αντίπαλος παραμένει ισχυρός, οι συλλογικοί αγώνες μπορούν να του αποσπούν νίκες!